

Farlig
kørsel &
frakendelse

Farlig kørsel og frakendelse
– retspraksis efter færdselslovens § 126
1. udgave, 1. oplag

© 1992 Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse eller
mangfoldiggørelse af denne bog eller dele heraf er
uden forlagets skriftlige samtykke ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Tryk: Gentofte Tryk, Charlottenlund
Printed in Denmark 1992
ISBN 87-574-2122-6

Indholdsfortegnelse

Forord	11
Indledning	13
I. Generelle spørgsmål	
<i>Uagtsomt manddrab</i>	18
a. skyldsspørgsmålet	18
b. bødeudmålingen	20
c. området for frihedsstraf	21
d. udmålingen i sager med frihedsstraf	23
e. konklusion	24
<i>Anklageskriftet</i>	25
a. »under tilsidesættelse af væsentlige ....«	25
b. frakendelsespåstand i anklageskriftet med oplysning om konsekvenser	29
c. ændring af påstanden	30
<i>Recidiv eller flere forhold til samtidig pådømmelse</i>	34
a. nyt forhold i prøvetiden for tidligere betinget frakendelse	34
b. nyt forhold inden 5 år efter udløbet af tidligere ubetinget frakendelse	36
c. flere forhold til samtidig pådømmelse	37
d. begyndelsestidspunkt for den betingede frakendelse	39
e. betinget frakendelse p.g.a. særlig formildende omstændigheder	40
II. Kørselsfejl	
<i>Hajtænder</i>	42
a. tiltalte holdt stille	43
b. tiltalte har set modparten	44
c. modparten dækket af andre trafikanter	44
d. den tværgående vej	44
e. modpartens kørsel	46
f. dårlige oversigtsforhold m.v.	48

<i>Øvrige vigepligtstilfælde</i>	53
a. fuldt stop	53
b. udkørsel med ubetinget vigepligt efter § 26, stk. 3	53
c. højrevigepligt efter § 26, stk. 4	55
<i>Højresving</i>	56
a. tiltalte holdt stille	56
b. lastbiler og døde vinkler	57
c. modpartens hastighed m.v.	58
<i>Venstresving</i>	62
a. hovedvejskørsel	62
b. anden kørsel	62
c. nedsat udsyn	63
d. modparten overtrådt reglerne	64
e. straffelovens § 241 og § 249	64
<i>Rødt lys</i>	67
a. sammenstød med andre end fodgængere	67
tiltale uden uheld	67
bevisspørgsmålet	68
undskyldende forhold	69
ubetinget frakendelse	69
b. påkørsel af fodgængere i felt	70
<i>Fodgængerfelt</i>	74
a. intet uheld	75
b. påkørsel af fodgængere	75
c. lysregulerede fodgængerfelter	76
d. ikke-lysregulerede fodgængerfelter	78
<i>Påkørsel uden for fodgængerfelt</i>	80
a. påkørsel på fortov	80
b. fodgængere i højre side	80
c. fodgængere på vej over vejen	81
<i>Overhalinger</i>	82
a. overskridelse af spærrelinier uden fare eller gene for medtrafikanter	83
b. overskridelse af spærrelinier og sammenstød med medtrafikanter	85
c. overskridelse af spærrelinier til fare eller gene for medtrafikanter	85
d. sammenstød med eller gene for modkommende færdsel ved overhaling uden spærrelinier	86
e. sammenstød med eller gene for den overhalede færdsel ved overhaling uden spærrelinier	87

f. andre tilfælde af risiko- og chanceprægede overhalinger	89
g. konklusion	90
<i>Hastighed</i>	92
1) Kørsel med mindst dobbelt hastighed	92
a. vejforholdene generelt	93
b. vejarbejde	94
c. natkørsel	95
d. betinget ctr. ubetinget frakendelse	95
e. målemetoderne	95
radar	95
police-pilot	96
speedometer	96
triptæller og stopur	97
fra luften	97
fartskriver	97
2) Kørsel med mindre end dobbelt hastighed	102
3) Kørsel med tiltale efter straffelovens § 241 eller § 249	105
4) Flugt- og kapkørsel	108
a. flugtkørsel	108
b. kapkørsel	109
5) Konklusion	111
<i>Chikanekørsel</i>	111
a. chikane over for forankørende	112
brat indsvingning efter overhaling	112
opbremsning efter brat indsvingning	112
presning ind mod højre vejside	113
utilstrækkelig afstand til forankørende	113
b. chikane over for bagvedkørende	114
for at hindre overhaling	114
forøgelse af hastighed	114
opbremsning	114
presning over mod venstre vejside	114
vognbaneskift	115
c. chikane over for modkommende	115
d. forsætlig påkørsel af anden trafik	116
e. konklusion	117
<i>Anden hensynsløs kørsel</i>	119
a. forsætlig påkørsel eller lignende af personer, der i tjenstligt anliggende havde rettet henvendelse til tiltalte	120

b. forsætlig påkørsel eller lignende af andre trafikanter efter skænderi eller anden kontrovers	122
c. forsætlig påkørsel eller lignende og forsætlig farefremkaldelse tilsyneladende uden forudgående skænderi eller kontrovers ..	124
d. anden hensynsløs kørsel med alvorlige personskader	125
e. kørsel med hærværk som direkte formål	126
f. konklusion	127
<i>U-vending og/eller forsætlig kørsel mod færdselsretningen</i>	128
a. u-vending i bymæssig bebyggelse	129
b. motorvej	130
c. andre tilfælde	131
<i>Kortvarig kørsel i modsat vejbane</i>	132
<i>Påkørsel i højre side</i>	134
<i>Påkørsel af krydsende cyklist</i>	136
<i>Kørsel på cykelsti eller fortov</i>	137
<i>Bakning</i>	138
<i>Jernbaneoverskæring</i>	139
<i>Parkering og standsning</i>	139

III. Mangler ved køretøjet

<i>Køretøjets generelle tilstand</i>	141
a. rusttæring	141
b. konstruktive ændringer	142
<i>Mangler ved bremserne</i>	144
a. bremsesystemer ved personbiler	144
påstand om ubetinget frakendelse	144
virkningsløs ved første nedtræden	144
en vis virkning ved første nedtræden	145
påstand om betinget frakendelse	147
b. bremsesystemer ved lastbiler, busser og traktorer	148
c. bremsesystemer ved motorcykler	150
<i>Styretøj</i>	152
<i>Tilisede ruder</i>	154
<i>Læsning m.v.</i>	156
a. løst læs	156
b. udragende læs	157
c. forringede køreegenskaber	157
<i>Andre mangler</i>	158
a. lygteføring	158
b. hjul og dæk	159

IV. Førerens tilstand

a. træthed	161
b. medicinpåvirkethed	163
c. medicin og alkohol	164
d. kroniske lidelser	165

V. Aktuel og tidligere overtrædelser, § 126, stk. 1, nr. 3

a. betingelserne for betinget frakendelse	167
b. ubetinget frakendelse	168
c. bødens størrelse	169

Forord

Titlen for denne bog er »Farlig kørsel og frakendelse, retspraksis efter færdselslovens § 126«. I den tidligere færdselslov var disse tilfælde beskrevet med ordene »groft uforsvarlig kørsel«. Fordelen ved denne vending er, at den er kort og har et indhold. I forslaget til den nye færdselslov udtales, at denne udtryksmåde i den almindelige opfattelse typisk refererer til noget subjektivt dadelværdigt og derfor findes mindre velegnet til beskrivelse af de tilfælde, hvor frakendelse skal finde sted. (FT 1974-75, 2. saml., till. A sp. 1992).

Lovgiver har således klart udtalt, at området for frakendelse er videre end de tilfælde, der naturligt vil blive opfattet som »groft uforsvarlig kørsel«. Alligevel anvendes denne vending p.g.a. sine åbenbare kvaliteter fortsat i litteraturen, se således Waage: Spritkørsel, 1985, s. 97 og 98. Vi har imidlertid fundet det væsentligt at forlade denne terminologi. Motivudtalelsen om befolkningens – berettigede – forestillinger om, hvad udtrykket »groft uforsvarlig« dækker, svarer til praktikernes opfattelse. Én ting er for tiltalte at blive frakendt førerretten, fordi han har overset et rødt lys og således tilsidesat væsentlige hensyn til færdselssikkerheden. Dette kan mange tiltalte bringes til at acceptere. Ligeledes at situationen har været farlig. Der er jo typisk sket et uheld. Det er imidlertid nærmest blokerende for tiltaltes accept, hvis han i disse tilfælde skal stemples for »groft uforsvarlig kørsel«. Når loven bevidst har afskaffet en unødvendig og misvisende stempeling af tiltalte, er der ingen grund til, at juristerne gør praktikernes hverdag mere besværlig ved at insistere på at bevare denne stempeling. Vi har derfor valgt begrebet »farlig kørsel«, der synes at harmonere med ordlyden af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, nr. 1.

Formålet med bogen er at forsøge at give praktikere et værktøj til hurtig og sikker information om, hvornår en kørsel har haft en sådan karakter, at den efter færdselslovens § 126 må antages at ville medføre en betinget eller ubetinget frakendelse – bortset fra sager om promillekørsel.

I betragtning af hvor mange sager, der vedrører dette spørgsmål, forekommer det os, at praktikere i de senere år har været ringe hjulpet. Ofte har såvel anklagere, forsvarere som dommere været henvist til gennemgang af flere årgange af Ugeskrift for Retsvæsen eller Domme i Kriminelle Sager for derudfra at danne sig et billede af retspraksis. Denne vej har været både

ressourcekrævende og usikker. Bortset fra et unødvendigt højt tidsforbrug til forberedelse af 1. instanssager har dette bevirket en betydelig belastning af landsretterne med udsigtsløse anker af domme, der er blevet stadfæstet.

Det er vores håb, at vi ved at studere et meget stort antal landsretsdomme fra de sidste ca. 9 år har været i stand til at tegne et forholdsvist entydigt billede af landsretspraksis, således at det vil blive betydeligt lettere at behandle disse sager i 1. instans, og således at antallet af ankesager reduceres kraftigt. Kendskab til retstilstanden er væsentlig for en rationel udnyttelse af retsvæsenets ressourcer. Vi har således ikke skrevet bogen for at øge interessen for disse frakendelsessager men tværtimod i håbet om, at de fremtidig vil lægge beslag på færre ressourcer, så der vil blive bedre tid til behandlingen af mere vanskelige sager.

Det har kun været muligt at udføre dette arbejde, fordi samtlige 6 regionale statsadvokater med justitsministeriets tilladelse har overladt os deres ankedomme fra 1.1.1984 og frem til 1.5.1992. Vi har kunnet konstatere, at det fremsendte materiale ikke har været fuldkomment i den forstand, at det har omfattet samtlige relevante landsretsdomme. Det bør imidlertid ikke give anledning til undren, at der i et så omfattende materiale er mangler. Vi har ikke gjort noget forsøg på at fylde eventuelle »huller« ud, idet det er vores klare indtryk, at de fremsendte domme har været fuldt repræsentative. Vi er derfor justitsministeriet og de pågældende statsadvokater stor tak skyldig. Manuskriptet til bogen har været fremsendt til Rigsadvokaten, hvorfra vi har modtaget mange værdifulde råd om ændringer og præciseringer. Selvom bogen naturligvis indeholder vores fortolkninger og opfattelse af retspraksis, er vi taknemmelige for denne betydelige hjælp.

Bente Schandorff Hansen har renskrevet manuskriptet og tålmodigt foretaget utallige rettelser vedrørende citeringen af de utrykte domme, efterhånden som arbejdet er skredet frem.

September 1992

Gorm Toftegaard Nielsen   Uno Valbak

Indledning

Færdselslovens § 125 omhandler frakendelse af førerret p.g.a. spirituskørsel. § 126 har følgende ordlyd:

Retten til at føre de i § 125 nævnte køretøjer skal endvidere frakendes føreren af et sådant køretøj, såfremt han:

- 1) under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden har voldt skade på person eller ting eller fremkaldt fare herfor,
- 2) har gjort sig skyldig i promillekørsel, eller
- 3) frakendelse findes begrundet ved beskaffenheden af den begåede forseelse, og hvad der i øvrigt foreligger oplyst om tiltaltes forhold som fører af motordrevet køretøj.

Stk. 2. Frakendelsen sker betinget, medmindre føreren:

- 1) forsætligt har voldt skade på andres person eller ting, forsætligt har fremkaldt nærliggende fare herfor eller i øvrigt har ført motordrevet køretøj på særlig hensynsløs måde,
- 2) ved forskellige lejligheder har gjort sig skyldig i forhold, der hver for sig er omfattet af stk. 1, nr. 1 eller 2,
- 3) tidligere er frakendt førerretten betinget, og det nye forhold er begået i prøvetiden, eller
- 4) tidligere er frakendt førerretten ubetinget, og det nye forhold er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden.

Stk. 3. Under særlig formildende omstændigheder kan der ske betinget frakendelse i tilfælde, hvor frakendelse efter stk. 2 ellers skulle ske ubetinget.

Stk. 1, nr. 1 indeholder grundreglen for, hvornår en overtrædelse af færdselsloven har en sådan karakter, at føreren frakendes førerretten. I stk. 2, nr. 1, angives, hvornår denne frakendelse sker ubetinget. Det er landsretspraksis vedrørende disse 2 bestemmelser, der er hovedindholdet af denne fremstilling. Endvidere gennemgås til sidst reglen i stk. 1, nr. 3.

Frakendelse p.g.a. promille- og spirituskørsel har indbyrdes så mange fællestræk og adskiller sig væsentligt fra de ovenfor nævnte frakendelser, at der næppe er fordele ved en fælles behandling. I øvrigt er dette område behandlet i Waage: Spritkørsel, 1985. Ved behandlingen af sager om spirituskørsel opstår undertiden spørgsmål, om der foreligger skærpende omstændigheder. I § 117, stk. 2, nr. 3, er området herfor formuleret med samme ordlyd som området for frakendelse efter § 126, stk. 1, nr. 1, ligesom der i motiverne og retspraksis er givet udtryk for, at denne afgrænsning også er afgørende i relation til spirituskørsel efter § 53, stk. 2, jfr. Waage s. 54. Det kunne således være nærliggende at inddrage sager om spirituskørsel i det